

Vodný Žurnál

Štvrťročník
6. ročník 1/2014

Prinášame Vám to najcennejšie...

Treba nám ísť ďalej,
akútnou úlohou sú
rekonštrukcie úpravní

(str. 9.)

3

str. 3 Aktuality

Bez energie nie je voda a bez vody nie je žiadna energia

Prvý muž Košíc krstil knihu Zmena

Osvieži a nevyrába ďalšie smetiská

Únia našu vypočítavosť nechápe a právom postihuje

4

str. 9 O ľuďoch

Treba nám ísť ďalej, akútnou úlohou sú rekonštrukcie úpravní

O vodu je u nás dobre postarané

Koniec roka v znamení dobrých skutkov pre najmenších

5

str. 19 Relax

Vtipy

Tajnička

6

9

14

16

Vodný žurnál – časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, 040 01. www.vodarne.eu.

Vydavateľ: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01. **Šéfredaktor:** Mgr. Martina Hidvéghyová, **e-mail:** hidveghyova@penelopa.sk, **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Adriana Marušinová **e-mail:** marusinova@penelopa.sk, **Zodpovedný redaktor:** PhDr. Peter Furmaník, **Redaktori:** Mgr. Lucia Kapitančíková, Helena Sviatková, Helena Sičáková, Ing. Jana Petraková, Henrieta Krištofová, Jana Pavliková, Mgr. Ivana Adamečková, Bc. Eva Harakalová, Gabriela Liptáková, Alena Pangráčová-Piterová. **Sídlo redakcie, príjem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01, **tel./fax:** +42155 677 00 76. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., **Tlač:** Rotaprint Košice. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, grafiky a fotografií vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. Nepredajné.

Bez energie nie je voda a bez vody nie je žiadna energia

Tento citát uvádzal konferenciu Svetový deň vody s podtitulom Voda a energia 21. marca 2014 v hoteli Dixon v Banskej Bystrici,

Na konferencii s čestnými hosťami ministrom ŽP SR Petrom Žigom, ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Ľubomírom Jahnátkom prezentoval otvorenie environmentálnej kampane Asociácie vodárenských spoločností viceprezident Asociácie a generálny riaditeľ VVS, a.s. Stanislav Hreha.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť sa zapojila do jednotnej celoslovenskej kampane bojujúcej o záujem verejnosti o ochranu životného prostredia a podzemných vôd. Kampaň oslovuje obyvateľov Slovenska - vlastníkov nehnuteľností s výzvou k ich pripojeniu sa na verejnú kanalizáciu.

Ako povedal Ing. Stanislav Hreha: Vodárenskí pracovníci poznajú reálny stav napojenosti v obciach.

Uskladňovanie odpadových vôd v žumpách nie je vhodný spôsob zaobchádzania s odpadovými vodami. Kvalita dlhoročne využívaných žump je nedostatočná a starostlivosť o tieto objekty je minimálna. Takmer žiadna nie je skutočne vodotesná a ich obsah sa ľahko dostáva do podzemných vôd a ohrozuje kvalitu vody v studniach zdrojov pitnej vody a tým aj zdravie obyvateľov. Samostatnou kapitolou problematického stavu je nelegálne vypúšťanie obsahu žump na polia a do vodných tokov. Naše obce trápi nepríjemný zápach, majú zničené vodné zdroje, životné prostredie v kritickom stave a zdravie rodín je naďalej ohrozené.

Zámerom komunikačnej kampane určenej širokej verejnosti je poukázať na fakt, že podľa zákona je vlastník nehnuteľnosti povinný pripojiť sa na verejnú kanalizáciu v obci, kde je vybudovaná. Verejné stokové siete sú jedinou zákonnou a ekologickou cestou zneškodňovania odpadových vôd.

Kampaň upozorňuje na fakt, že starostovia bojujú o výstavbu kanalizácií pre svoje obce. Po vybudovaní nákladnej kanalizačnej siete, financovanej z európskych fondov a zdrojov samotných obcí, vodárenské spoločnosti zápasia s nezaujmom obyvateľov o pripojenie sa. Negatívom je, že ľudí v mnohých prípadoch nielenže nezau-

jíma výška vynaložených prostriedkov na výstavbu kanalizácie, ale nemyslia ani na zdravotno-ekologické hľadisko.

Environmentálna komunikačná kampaň AVS začína 22. marca 2014 a trvá do konca mesiaca apríl. Má celoslovenský mediálny formát a využíva elektronické i printové celoplošné médiá.

Martina Hidvéghyová

Prvý muž Košíc krstil knihu **Zmena**

Neštandardne nostalgickú, ale zároveň slávnostnú príchuť mal úvod tlačovej konferencie, ktorá sa konala 17. marca v priestoroch VVS, a.s. v Košiciach. VVS, a.s. pri príležitosti svojho minuloročného jubilea – 10. výročia svojho vzniku - vydala knihu s názvom **Zmena**, ktorá mapuje 10 úspešných rokov existencie VVS, a.s.. Knihu hneď v úvode pokrstil primátor mesta Košice a podpredseda predstavenstva VVS, a.s. – Richard Raši za asistencie generálneho riaditeľa VVS, a.s., Stanislava Hrehu, podľa očakávania – pitnou vodou. Krstný otec knižnej publikácie zároveň vyjadril uznanie a vysoko ocenil progres a úspechy VVS, a.s.. Špeciálne pozitívne ohodnotil chuť košickej pitnej vody, ktorá je, podľa jeho vyjadrenia, nápoj č. 1 v celej jeho rodine.

V programe tlačovej konferencie boli okrem krstu knihy prezentované aj 3 témy: Svetový deň vody a plánované aktivity pre verejnosť, Aktivity VVS, a.s. v súlade s pripravovanou environmentálnou komunikačnou kampanou AVS – Nezatvárajme oči! A tretia téma – novinka v rámci skvalitnenia služieb pre zákazníkov – elektronické zasielanie dokumentov.

Adriana Marušinová

Osvieži a nevyrába ďalšie smetiská

Aj keď tohtoročná zima nebola veľmi mrazivá a plná snehových kalamít, výrazné a príjemné oteplenie hneď na začiatku marca nám pripomenulo, aby sme nezabudli, že pomaly sa blíži leto. A každý kto chce letnú dovolenku stráviť v zahraničí, si už začal prezerat ponuky cestovných kancelárií, pravdaže, ak to neurobil už skôr. Zahraničné dovolenky aj v tých skutočne osvedčených destináciách (a nielen v lete) však bývajú plné nástrah. Aj preto Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR v Bratislave i jednotlivé regionálne úrady pravidelne upozorňujú, na čo si pri cestách do zahraničia, najmä do exotickjších krajín, treba dávať pozor. Okrem iných rád sú tam aj tieto: piť nápoje (vrátane vody a mlieka) len vtedy, ak sú v originálnom a dopredu neotvorenom balení; na kávu a čaj používať len dôkladne (hoci aj dvakrát) prevarenú pitnú vodu alebo vodu zo spotrebiteľského balenia (fľašovú); nedávať si do nápojov ľad a odpustiť si zmrzlinu a aj na umývanie zubov používať iba dôkladne prevarenú pitnú vodu alebo ešte lepšie fľašovú vodu, pričom opäť platí, že musí ísť o vodu v originálnom a dopredu neotvorenom balení!

Na Slovensku žiadne takéto obmedzenia neplatia. Nepíšeme o tom preto, aby sme ľudí odrádzali od zahraničných dovoleniek (to naozaj nie je cieľom vodárov), len chceme zdôrazniť, že u nás tečie z kohútikov svieža a zdravotne bezpečná pitná voda, z ktorej môžeme piť do sýtosti (bez prevárania a iných úprav) a že je to voda, akú nám inde vo svete závidia.

Slovensko je krajina s bohatými zdrojmi kvalitnej pitnej vody, či už z povrchových alebo podzemných zdrojov. Napriek tomu spotreba pitnej vody na obyvateľa z roka na rok klesá. Vraj preto, že je drahá. Realita je ale taká, že cena za vodné a stočné je u nás v spotrebiteľskom koši podstatne nižšou položkou než je tomu v iných krajinách. Pravdou ale je aj to, že voda nebola (ani v socializme - v rozpore s nostalgiou niektorých ľudí na staré zlaté časy), ani teraz nie je a nikdy nebude zadarmo. Ani nemôže byť!

Paradoxom však je, že tí, ktorým sa voda z vodovodu zdá dnes „veľmi drahá“, si v obchodoch kupujú celé štósy balených vôd, pričom liter akejkolvek balenej vody v obchode je niekoľko stonásobne drahší ako liter vody z vodovodu! Nehovoriac už o tom, že pri kupovaní všetkých druhov balených vôd (vrátane stolových a minerálnych vôd,

kolových a iných prifarbovaných a sladených nápojov) zabúdame na ekológiu - kúpou každej jednej plastovej fľaše iba navrhujeme už aj tak obrovské kopy plastového odpadu. Na Slovensku už takmer niet parku, v ktorom sa môžeme prejsť bez toho, aby sme nepreskakovali medzi pohodenými plastovými fľašami.

Pripomeňme, že motto tohtoročného Svetového dňa vody znie „Water and Energy“ (Voda a energia), pričom hlavnou témou je problematika spotreby vody a energie a hľadanie súvislostí medzi pitnou vodou a energiami tak, aby sa mohli lepšie využívať prírodné zdroje, aby sa nimi mohlo viac šetriť (nie však na úkor kvality života!) a aby

sa chránilo životné prostredie. K tomu aspoň jeden príklad

- produkcia plastových fliaš je veľmi náročná na spotrebu elektrickej energie i vody a dôsledkom tejto náročnej výroby je len ďalšie znehodnocovanie životného prostredia. Preto využime podujatia v rámci Svetového dňa vody na propagáciu niečoho takého samozrejme a ekologicky čistého ako je pitná voda z vodovodu - je zdravá, dobre osvieži a pritom nezaťažuje životné prostredie; nerobí z okolia našich príbytkov nekonečné smetiská plné plastového odpadu.

(fur.)

Únia našu vypočítavosť nechápe a právom postihuje

Na Slovensko sa valí pohroma. Vodárenským spoločnostiam (VVS aj ostatným) hrozia korekcie. Pod týmto slovom latinského pôvodu (corrigō - upravovať, napravovať chybu či škodu, correctio - polepšenie, opravovanie) sa skrývajú sankcie zo strany EÚ za to, že sa vodárom nepodarilo naplniť ciele projektov financovaných z peňazí európskych daňových poplatníkov.

Ide predovšetkým o kanalizácie, na ktoré sa obyvatelia obcí nechcú napájať z rôznych dôvodov (najmä sociálnych, ale oveľa častejšie len zo špekulatívnosti a vypočítavosti). A tak budú nasledovať korekcie, čo znamená vracanie peňazí do fondov EÚ. Bližšie sme sa na túto tému porozprávali s **Ing. Vladimírom Jakubom**, vedúcim útvaru pre koordináciu zahraničnej pomoci. Pán Jakub zároveň ako člen valného zhromaždenia EUREAU v Bruseli, teda federácie združujúcej asociácie vodárenských spoločností z jednotlivých krajín EÚ, zastupuje záujmy slovenského vodárenstva v rámci európskych štruktúr:

- Realita je taká, že starostovia obcí chcú kanalizáciu, bojujú o ňu a keď je vybudovaná, vodárenské spoločnosti zápasia s nezauj-

mom občanov o napojenie sa. Je za tým špekulantsvo a takéto staré, archaické myslenie. Rovnako sa to týka aj vody. Až príčasto som svedkom ako občan obhajuje svoju studňu na dvore slovami: Veď aj môj dedo aj môj pradedo pili z nej vodu - a dlho žili! Myslím si, že starostovia by mali v tom smere robiť viac, žiaľ, často im zväzujú ruky rodinné a susedské vzťahy na dedine.

Hovoríme o korekciách. Čo nám EÚ vlastne vyčíta?

- Nízku napojenosť. Inak povedané, realizovali sa rozsiahle a krásne stavby za obrovské finančné prostriedky a ľudia sa nám napojovať nechcú. Je to mrhanie finančných prostriedkov! Keď sme pripravovali projekty,

deklarovali sme, že potrebujeme toľko a toľko peňazí a súčasťou každého projektu bol aj počet kanalizačných prípojek. A v orgánoch EÚ zrazu vidia, aká je reálna napojenosť. Keď nedosiahneme povedzme aspoň tých 80 - 85 percent, tak nás bijú a tvrdo postihujú. A ja hovorím, že to robia právom!

Dá sa to povedať aj tak, že obyvatelia európskych krajín sa centík po centíku skladajú na naše projekty smerujúce k odvádzaniu a dôkladnému čisteniu odpadových vôd, a my napriek tomu splašky vese-

lo vypúšťame do potokov, na polia či do susedovej záhrady?

- Žiaľ, je to presne tak.

Aký je pohľad zástupcov západoeurópskych vodárov na našu nízku napojenosť?

- U nich je to inak. Tam to ľudia berú ako samozrejmosť - všade, kde je vybudovaný vodovod a kanalizácia, sa všetci napoja. Ľudia sú tam zodpovednejší a uvedomelejší, vážia si zdravé a čisté životné prostredie a nad problémami slovenských vodárov len krútia hlavou. Z rozhovorov a diskusií, ktoré vedieme v rámci EUREAU, mi vychádza len jedno jediné: Musíme sprísniť našu legislatívu tak, aby každý, kto má možnosť napojiť sa verejnú kanalizáciu, sa na ňu musel povinne musieť napojiť! Aby sa o tom nedalo diskutovať a hľadať iné cestičky. A to isté by sa podľa mňa malo týkať aj napojenia na verejný vodovod.

A čo konkrétne sa robí vo federácii EUREAU?

- Stretávame sa pravidelne v rámci valného zhromaždenia i jednotlivých sekcií. Tie sú tri - jedna je zameraná na pitnú vodu, druhá na odpadové vody a odpadové hospodárstvo a tretia na právnické a ekonomické otázky. V týchto sekciách riešime konkrétne problémy a potom sa stretávame spoločne a hľadáme možné riešenia aj v spolupráci s poslancami Európskeho parlamentu. Len ako zaujímavosť uvediem, že naše sídlo je vzdialené od parlamentu necelých 200 metrov a s poslancami sme vytvorili spoločnú lobistickú skupinu, ktorá sa snaží presadzovať zákony týkajúce sa vodárenstva, kanalizácií, odpadov a životného prostredia. Snažíme sa tiež o to, aby v Európskom parlamente neboli nijakým spôsobom prijaté zákony, ktoré by mohli byť proti záujmom vodárenských spoločností.

Vráťme sa na slovenskú pôdu, lebo aj tu treba zmeniť zákon, konkrétne zákon číslo 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

- K iniciatíve Asociácie vodárenských spoločností (AVS) na zmenu zákona tak, aby sa každý, ak je v obci zriadená verejná kanalizácia, musel povinne napojiť a nemohol by špekulovať a zneužívať rôzne vý-

nimky, sa hrdo hlásim aj ja. Oboma rukami! A navyše navrhujem časom rozšíriť túto iniciatívu, túto kampaň aj na vodu - aby každý, ak je v obci verejný vodovod, sa naň musel zo zákona povinne napojiť. Bez výnimky, veď ide o jeho zdravie.

Ale čo urobíte vy osobne?

- Pripravujeme na útvare plán, nazvime ho trebárs Akčný plán, do ktorého chceme zapojiť vedenie našej spoločnosti, riaditeľov závodov, ale predovšetkým primátorov a starostov. S väčšinou primátorov a starostami sa dobre poznám a dobré priateľské vzťahy chcem využiť

na správnu vec. Aby sme všetci spolu **jednotne a rozhodne** zabojovali za vyššiu napojenosť na kanalizáciu, aby sme nemuseli vracat peniaze do fondov EÚ, aby sme chránili životné prostredie, vrátane povrchových a podzemných zdrojov pitnej vody.

Nerozprávate o životnom prostredí tak veľa len preto, že ste vášnivý rybár? Lebo rybári, ako vieme, sú veľmi citliví na každé znečistenie prostredia, na každé nelegálne vypúšťanie splaškov...

- Precestoval som hodný kus sveta, nielen v rámci EUREAU, ale aj ako rybár. Kde všade som už lovil ryby?! Poviem pravdu, nie je to u nás najhoršie, sú vo svete regióny, kde je to dokonca horšie. Ale k vyspelým krajinám máme ešte veľmi-veľmi ďaleko. Aj preto treba sprísniť legislatívu.

(fur.)

Radi by ste vedeli, aká je kvalita vody vo Vašej domácnosti?

Neváhajte a kontaktujte zákaznícke centrum Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s..

VVS, a.s. ponúka laboratórne analýzy vody v rozsahu ukazovateľov kvality pitnej vody.

Prvým krokom je objednávka v príslušnom zákazníckom centre, resp. písomne na adresu: VVS, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, kde uvedie zákazník požadovaný rozsah analýzy.

Objednávka by mala obsahovať:

- Názov právnickej alebo fyzickej osoby
- Kontaktnú adresu zodpovednej osoby, dátum narodenia v prípade fyzickej osoby, telefonický kontakt
- IČO, DIČ
- Špecifikáciu požadovaných skúšok
- Požiadavku na spôsob odberu vzoriek (akreditovaný odber spôsobilým pracovníkom VVS, a.s. alebo osobné doručenie vzorky)
- Dátum odberu vzorky

Ceny laboratórnych analýz pitnej vody (Cenník č. 8 platný od 1. 3. 2013)

Cena minimálnej analýzy pitnej vody (v EUR)	s DPH
Neakreditovaná:	
A. Mikrobiologické a biologické ukazovatele	86,96
B. Fyzikálne a chemické ukazovatele	56,21
Spolu (A+B)	146,17
Akreditovaná:	
A. Mikrobiologické a biologické ukazovatele	89,90
B. Fyzikálne a chemické ukazovatele	62,82
Spolu (A+B)	152,72
2. Úplná analýza	
Cena úplnej analýzy pitnej vody (v EUR)	s DPH
Cena úplnej analýzy pitných vôd	750,97
Odber akreditovaných vzoriek	
Evidencia vzorky	1,00
Príprava a odber vzorky (15 min.)	3,50
Dopravné náklady (za 1 km)	0,70

Podrobnejšie info: www.vodarne.eu

Výkon práce sa bude fakturovať za prvú začatú hodinu hodinovou sadzbou, nad rámec 1 hodiny sa výkon bude fakturovať za každú začatú štvrtihodinu.

Poznámka: V prípade dopravy vzoriek zabezpečovanej zamestnancom spoločnosti VVS, a.s., sa k celkovým nákladom za laboratórne analýzy vyfakturujú aj dopravné náklady od miesta odberu do príslušného laboratória (1 km = 0,70 EUR (cena s DPH)).

Riaditelia závodov hovoria o sebe, svojich túžbach a víziách,
časť 1. (severné okresy)

Treba nám ísť ďalej, akútnou úlohou sú rekonštrukcie úpravní

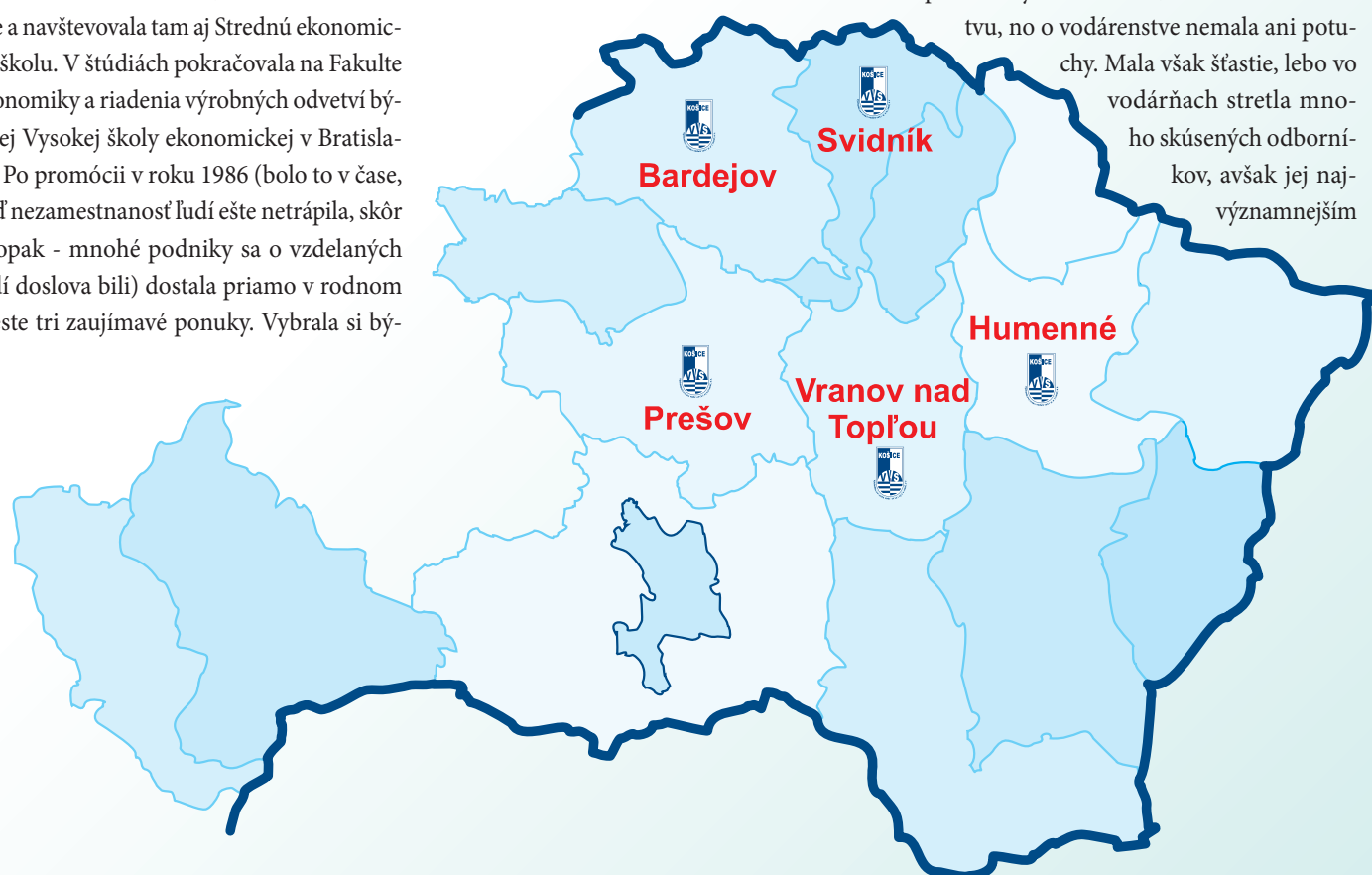
Osobne zodpovedajú za kvalitu pitnej vody vo svojom regióne i za odvádzanie a dôkladné čistenie odpadových vôd, pravidelne sa stretávajú s primátormi, starostami a obyvateľmi miest a obcí, bojujú so slovenskou chorobou - nízkou napojenosťou na vodovod a kanalizáciu aj s najrozličnejšími fámami o tom, že pitná voda vraj nie je zdravá. Sú spojnicou medzi vedením spoločnosti a radovými vodármi. Reč je o riaditeľoch závodov, ktorých sme vyzvali, aby trochu porozprávali o sebe a spoločne sa rozhovorili o tom, kde ich topánka tlačí. Z rozhovoru, ktorý trval vyše jeden a pol hodiny sme vybrali to najzaujímavejšie.

Ing. Viera Kavuličová
závod Vranov nad Topľou

Pochádza z Vranova, v ktorom dodnes žije a navštevovala tam aj Strednú ekonomickú školu. V štúdiách pokračovala na Fakulte ekonomiky a riadenia výrobných odvetví bývalej Vysokej školy ekonomickej v Bratislave. Po promócii v roku 1986 (bolo to v čase, keď nezamestnanosť ľudí ešte netrápila, skôr naopak - mnohé podniky sa o vzdelaných ľudí doslova bili) dostala priamo v rodnom meste tri zaujímavé ponuky. Vybrala si bý-

valé VVaK, kde na tamojši závod nastúpila ako ekonomická námestníčka. „Zobrali ma bez potrebnej praxe!“

Ako hovorí, bola vtedy čerstvo vyštudovaná ekonómka, pričom v škole sa toho ozaj veľa naučila, dobre rozumela číslam, podnikovým financiám, daniam i účtovníctvu, no o vodárenstve nemala ani potuchy. Mala však šťastie, lebo vo vodárňach stretla mnoho skúsených odborníkov, avšak jej najvýznamnejším

Ing. Michal Bartko závod Svidník

učiteľom bol kolega Ing. Jozef Murín, ktorý v tom čase pôsobil vo vranovskom závode. Ako zanietený vodár a vynikajúci odborník ju zasvätil do tajov vodárenstva a aj vďaka tomu, čo sa od neho naučila, mohla v roku 2005 po takmer 20-ročnej praxi prijať ponuku na funkciu riaditeľky závodu. Pôvodne to malo byť iba na rok... Do návratu Ing. Murína z Humenného.

„Ak by som sa mala v myšlienkach vrátiť späť do školských lavíc, musím povedať, že už na základnej škole som mala veľmi rada slovenský jazyk a osobitne literatúru, najmä poéziu. Veľmi veľa som čítala, aj som úspešne recitovala na rôznych súťažiach a vrúcna láska k literatúre mi zostala dodnes. Okrem toho som veľa športovala, aj súťažne. Hrávala som najmä volejbal, ale v posledných rokoch pre problémy so zrakom milovaný volejbal hrávam zriedkavo. V súčasnosti si občas zabehám, baví ma fyzická práca a relaxujem v záhrade.“

Pochádza z Dobroslavy (malíčka dedinka pri Svidníku) a v okresnom meste býva od roku 1983. Po maturite na stavebnej priemyslovke v Bardejove v roku 1976 pokračoval v štúdiách na Stavebnej fakulte VŠT v Košiciach. Sám o tom hovorí takto: *„Šiel som tam študovať v čase, keď sa fakulta ešte len začínala formovať a patrím medzi jej prvých absolventov.“* V rokoch 1985 – 1987 si doplnil vzdelanie postraduálnym štúdiom na Stavebnej fakulte SVŠT v Bratislave a záverečnú prácu vypracoval na tému Vodovodné a kanalizačné prípojky.

Jeho pôvodným povoláním je tvrdá stavbárina. Roky pracoval na stavbách podniku Pozemné stavby Prešov, napríklad na stavbe svidníckej Nemocnice s poliklinikou a neskôr bol hlavným stavbyvedúcim pomocnej stavebnej výroby, kde získal veľmi blízky vzťah k vode a vodárenstvu: *„V rámci výstavby obytných sídlisk vo Svidníku a Stropkove sme budovali inžinierske siete - stavali sme plynovody, kúrenie, rozvody vody a kanalizácie vrátane vodovodných a kanalizačných*

prípojok.“ Angažoval sa aj vo verejnej správe. Bol podpredsedom Mestského národného výboru vo Svidníku, po reforme samosprávy bol poslancom Mestského zastupiteľstva a zástupcom primátora a neskôr primátorom Svidníka. Ako primátor bol členom dozornej rady VVS a práve za jeho éry sa dokončila svidnícka ČOV a rozbehli práce na privode vody zo Stariny v rámci projektu Medzianky - Svidník. Riaditeľom závodu je od roku 2011.

„To, že som bol stavbárom a pracoval som vonku v teréne za každého počasia - v plušti, silnom vetre, v tuhých mrazoch i letných horúčavách, asi navonok nekorešponduje s mojimi koníčkami. Lebo možno nie každý vie, že máme s kolegyňou Vierkou rovnaké záujmy. Aj ja mám rád literatúru, poéziu, už od detstva som veľa a rád recitoval, a to aj súťažne na Hviezdoslavovom Kubíne a dokonca aj na vysokej škole som víťazil v prednese ruskej poézie a prózy v rámci súťaže Puškinov pamätník. Bol som aj hercom, pôsobil som ako divadelník a ochotnícky herec v divadelnom súbore Dumka, ktoré hrávalo po ukrajinsky.“

Mgr. Vladimír Novák

závod Bardejov

Pochádza zo Stropkova, na košickej stavebnej priemyslovke vyštudoval odbor vodohospodárske stavby. Vzdelanie si neskôr doplnil na Vysokej škole ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave a druhý stupeň VŠ-vzdelania získal na Fakulte manažmentu Prešovskej univerzity. Býva v Hrabovčiku v okrese Svidník. Začínal ako majster na stavbe, pričom vykonával aj všetky ťažké fyzické práce ako každý robotník na stavbe, v roku 1977 nastúpil na odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva na bývalom Okresnom národnom výbore (ONV) vo Svidníku, kde mal na starosti úsek vodného hospodárstva. Potom sa podieľal na vzniku svidníckeho závodu VVaK, kde sa v roku 1979 stal výrobnotechnickým námestníkom.

Ako zaujímavosť uviedol, že keď nastúpil do funkcie, mal len 25 rokov a bol suverénne najmladším námestníkom vo VVaK. Neskôr sa vrátil späť na ONV na úsek vody a vodného hospodárstva. „Odtiaľ som v roku

1991 akosi zákonite prešiel na novovzniknutý Obvodný úrad životného prostredia a od začiatku roka 2012 som riaditeľom závodu Bardejov. Aby som to teda zhrnul do jednej vety: Od roku 1977 sa nepretržite a v rôznych funkciách venujem vode, vodárenstvu, kanalizáciám a životnému prostrediu.“

Zo svojich záľub a koníčkov vyzdvihol predovšetkým šport. „Po celý život - a môžem doslova povedať, že odkedy som začal chodiť - som športoval, ako žiak i neskôr som súťažne hrával futbal, volejbal a šach. A ešte aj teraz sa veľmi aktívne venujem športu, pravidelne sa stretávame - také staré partie - a zahráme si. Je to relax, dobrá zábava.“

Ing. Jozef Polomský

závod Prešov

Narodil sa v Brezovici (okres Sabinov), kde aj teraz býva. Strojnícku priemyslovku vyštudoval v Prešove, po maturite a dvoch rokoch vojenčiny sa rozhodol ďalej študovať. Po úspešných prijímačkách sa dostal na Strojnícku fakultu SVŠT v Bratislave, kde po troch ročníkoch všeobecného strojárstva

sa špecializoval v odbore prístrojová, regulačná a automatizačná technika. Tam prvý raz prišiel do styku aj s počítačmi.

„Pravda, fungovalo to zväčša ešte na diernych štítkoch, ale aký-taký pokrok tu už bol. Po promócii v roku 1981 som si hľadal zamestnanie a nakoniec som zakotvil v prešovskom závode VVaK. Dôvody boli prinajmenšom dva. Jednak vodárne ponúkali byt, čo bolo pre mňa v tom čase dôležité, a jednak, že tá problematika, ktorou sa vodári zaoberali, mi nebola celkom cudzia. Na škole som totiž v rámci strojárenských disciplín študoval aj mnohé veci súvisiace s vodou a napríklad ani taká Bernoulliho rovnica používaná v hydrodynamike nebola pre mňa španielskou dedinou. Povedal som si, že to vo vodárňach skúsím. Skúsil som, neľutujem.“

Po nástupe do VVaK pracoval ako dispečer i asistent (mal na starosti napríklad aj zlepšovateľské hnutie v rámci závodu), začas pôsobil ako majster na úseku dopravy a neskôr ako vedúci MTZ. Riaditeľom závodu je od roku 1990, ale nebol to nejaký neprirodzený skok v kariére, veď ako dispečer poznal celú činnosť závodu, dokonca začas chodil

aj na poruchy, ako MTZ-ták zasa dôverne poznal všetky materiály, vrátane tvaroviek, bez ktorých sa dnes montéri ani nepohnú. O svojich koníčkoch hovorí takto: „Lyžovanie, turistika a ako každý zdravý chlap v mojom veku rád popozieram na...“

- Na ženy! - skočili mu do reči kolegovia.

„Na šport v televízii. Rád sledujem rôz-

ne druhy športu.“ (Smiech v celej zasadačke).

Ing. Jozef Murín závod Humenné

Narodil sa v Sedliskách (okres Vranov nad Topľou), kde dodnes býva. Už na základnej škole ho bavila chémia, preto vyštudoval chemickú priemyslovku v Humennom a odtiaľ šiel do Bratislavy na Chemicko-technologickú fakultu bývalej SVŠT. „Pretože tam sľubovali, že otvoria nový odbor technológia vody a životného prostredia, ale keďže ani po dvoch rokoch sa im tento odbor nepodarilo otvoriť, tak som v treťom ročníku prestúpil do Prahy. Za každú cenu som chcel vyštudovať takú školu, ktorej zameranie by úzko súviselo s vodou, kanalizáciami a životným prostredím.“

Keď sa pripravovali Majstrovstvá sveta v lyžovaní vo Vysokých Tatrách, naskytla sa možnosť ísť tam robiť diplomovku. Využil ju a dostal sa do popradského závodu VVaK. Tam sa mu zapáčilo, aj vodári s ním boli spokojní a tak ho presviedčali a prehovárali dovtedy, kým po promócií v roku 1979 nenastúpil pracovať do vodární. Pôvodne s ním ráтали v Poprade, neskôr mu ponúkali aj miesto v Košiciach, ale jeho to viac ťahalo domov a tak skončil vo vranovskom závode, kde najprv pôsobil ako technolog, od roku 1982 ako výrobný námestník a v roku 2004 prešiel za riaditeľa do Humenného. Pôvodne to vraj malo byť iba na rok, ale zostal tam natrvalo.

„Ako perličku ešte spomeniem, že na základnej škole som bol viac-menej priemerný žiak a otec ma stále motivoval slovami: Uč sa synu, lebo keď nie, tak budeš čistiť kanály! (Dlhotrvajúci smiech v celej zasadačke). V podstate mal vtedy pravdu - celý život sa za-

oberám iba vodou a kanalizáciou a to ma baví a naplňuje. Priznávam, že v poslednom čase som dostal niekoľko lukratívnych ponúk, ale vodárenstvo by som za nič nevymenil! Keby som chcel sám seba charakterizovať, musel by som povedať, že moju osobnosť azda najlepšie vystihuje hlboká úcta k dvom tekutinám. K vode, o tej som už hovoril, a ku krvi. Som totiž mnohonásobným darcom krvi.“

O káve a džbánke s vodou

Prítomní sa zhodli nielen v tom, že pitná voda z vodovodu je najlepšia a najzdravší nápoj, ale aj v tom, že ak ju sami pijú plným dúškom a ponúkajú aj návšteviakom, že je to tá najlepšia a najúčinnnejšia propagácia. „U mňa na stole nejaké malinovsky alebo minerálky nenájdete!“ potvrdil riaditeľ svidníckeho závodu. Jeho prešovský kolega vzápätí spresnil, že pracovný deň sa uňho vždy - tak ako aj u ostatných riaditeľov - začína plným džbánom vody zväčša ochutenej citrónom. „Z tej vody si popíjam celý deň a nepoznám nič zdravšie a osviežujúcejšie! A to isté aj doma. Ešte aj roky dozadu, keď deti boli menšie a prišla nejaká návšteva, kúpili sa „zo slušnosti“ nejaké tie malinovsky, koľ, ale čo návšteva nedopila, to skyslo, pokazilo sa, lebo ani moje deti nechceli tie bublinkové, prifarbované a prichucované nápoje.“

Ale čo tak pohár rozvonjavajúcej koly ku káve? „Neprichádza do úvahy,“ hovoria jednohlasne zdôrazniaci, že kávu treba zapíjať, ale len čistou a neublíhovanou vodou! Takto je najzdravšia. Tému konzumácie pitnej vody dorozprávala pani inžinierka Kavuličová príbehom z vlastnej rodiny:

„Moja mama bude mať onedlho už 80 rokov a som veľmi rada, že je medzi nami. Keď jej býva zle, tak sa vždy opýtam: Mami, pila si vodu? Ona na to: 'Jaj, zabudla som!' Alebo mi hovorí: 'Vypila som ráno jeden pohár.' Keď ju upozorním, že to je málo a potom pod mojím dohľadom vypije ešte zo dva poháre vody, po chvíli povie: 'Vidíš, mala si pravdu, je mi naozaj lepšie.' Inak osobne som veľmi rada, že sa o pitnom režime v súčasnosti viac píše a hovorí a že naša vodárenská spoločnosť venuje jej propagácii takú veľkú pozornosť.“

O plánoch, túžbach a víziách

Riaditeľov závodov sme sa opýtali, aké majú ciele, vízie a čo by ešte chceli vo svojej práci dokázať.

Mgr. Novák:

„Aj keď som vekovo v tomto kolektíve najstarší, služobne som najmladším riaditeľom (som ním len dva roky). A na čo sa chcem zvlášť zamerať? Je toho veľa, ale osobitne veľkým problémom je nelegálne vypúšťanie splaškov do miestnych potokov, rigolov či na polia a musím otvorene povedať, že obce si v tomto smere neplnia zákonné povinnosti. Starostovia nechcú vystupovať proti svojim občanom, ktorí ich volia, a preto chcem viac chodiť do obcí a rozprávať ľuďom o tom, že každé nelegálne vypúšťanie domového odpadu poškodzuje podzemné i povrchové zdroje pitnej vody. Okrem toho je množstvo rozostavaných obecných vodovodov, niektoré boli začaté ešte za hlbokého socializmu v akcii Zet, treba ich dokončiť a napojiť na vodu zo Stariny. Toto chcem riešiť.“

Ing. Polomský:

„Akútny problém, ktorý musím riešiť, sú mnohokilometrové a značne predimenzované ocelové prírodné rady v Prešove, ktoré treba urýchlene sanovať. Jedným z takých je aj 1000-milimetrové potrubie od Dúbravy po Sekčov II. Podstata je v tom, že tieto potrubia boli projektované a vystavané v období, kedy sa veľkolepo po socialisticky plánovalo ďaleko dopredu s tým, že počet obyvateľov Prešova a spotreba pitnej vody budú z roka na rok prudko stúpať. Tieto prakticky nevyužívané potrubia začínajú korodovať, neraz sú už po dobe životnosti, ale opodstatnenie majú aj dnes (keby sa konečne vybudoval Tichý Potok, práve cez tieto potrubia by sa voda z neho gravitačne dopravovala do Košíc). Ak ich chceme zachovať, musíme veľmi rýchlo konať. Ich sanovanie si vyžaduje značné finančné náklady, veľa času a námahy, ale každá zbytočná minúta otáľania to len predraží. Čím neskôr začneme, tým to bude ťažšie!“

Ing. Murín:

„Mám veľké plány v oblasti upravenstva. Napríklad v Medzilaborciach prakticky už v celom meste - vo všetkých vodojemoch - nezabezpečujeme vodu chlôrovaním, ale UV žiarením. Je to modernejšia, progresívnejšia metóda dezinfekcie pitnej vody a chcem ju ďalej rozširovať - postupne aj do ostatných miest a obcí. Trápi ma sninská ČOV-ka, ktorá už potrebuje intenzifikáciu, čo je teraz prioritná úloha. A okrem toho mám ešte jeden veľký sen - rekonštrukciu úpravne vody v Stakčíne. Verím, že keď raz budem odchádzať do dôchodku, tak len s dobrým pocitom, že úpravná bola zrekonštruovaná, teda, že môj veľký sen sa premenil na skutočnosť.“

Ing. Kavuličová:

„Svoj hlavný cieľ vidím vo zvyšovaní napojenosti na vodovod a kanalizáciu. Napojenosť je vo vranovskom regióne žalostne nízka, čo ma veľmi trápi a - poviem to možno aj tak trochu nadnesene - pokiaľ budem môcť a vládvať, budem sa venovať tomuto problému. Teda naďalej sa stretávať so starostami obcí, zúčastňovať sa na verejných zhromaždeniach, čím častejšie vyjsť von zo svojej kancelárie a priamo na tvári miesta presviedčať a získať

vať ľudí pre dobrú vec. Pre napojenie. V tom vidím svoje poslanie.“

Ing. Bartko:

„Mojím cieľom do budúcnosti je potiahnuť vodu zo Stariny ďalej, a to smerom na Medzilaborce, kde máme obce Chotča, Havaj, Bukovce, ktoré sú odkázané len na lokálne zdroje s nie práve najvyhovujúcejšou vodou, a rovnako aj smerom na juh - mám na mysli obce Breznica, Nová Kelča, Turany a ďalšie, pre ktoré čerpáme vodu z toku Ondavy, ktorej kvalita je žiaľ dosť ohrozená cestnou dopravou, najmä pri haváriách (možnosť vytečenia ropných látok do toku). Aby som to zhrnul, mojím snom je potiahnuť starinskú vodu čím ďalej a úplne vyľúčiť čerpanie vody z Ondavy.“

Unisono:

Problémov, ktoré riaditelia počas diskusie pomenovali a o ktorých treba podľa nich nahlas hovoriť, je mnoho. Nemôžeme spomenúť všetky a tak aspoň uvedme, že jedným z nich je to, čo všetko nezodpovední jedinci vhadzujú a splachujú do verejnej kanalizácie, vrátane módných vlhčených utierok či dámskych vložiek. Tie totiž obsahujú pomerne silné vlákna, ktoré sa namotajú na osky čerpadiel. Čerpadlá sa potom musia zastaviť

a vlákna práce mechanicky odstraňovať, čo dlho trvá a výrazne predražuje proces čistenia odpadových vôd. Keďže ľudia sú, zdá sa, nepoučiteľní, predstavitelia závodov sa zhodli v tom, že riešením je len **postupná výmena** terajších prečerpávacích staníc s čerpadlami za modernejšie stanice, ktoré splašky z domácností neprečerpávajú, ale separujú a zachytené pevné častice v odpadových vodách posúvajú prečerpávanou vodou pred sebou, akoby ich vystreľovali stále ďalej.

Ako svoj hlavný cieľ **na najbližšie roky** prítomní riaditelia uviedli rekonštrukcie úpravni vôd. „Politika nášho štátu vo vzťahu k EÚ a jej fondom v oblasti vodárenstva bola dosiaľ taká, že z európskych peňazí sa rekonštruovali predovšetkým len čistiare odpadových vôd. Nie, že by to nebolo potrebné, práve naopak - bola to nevyhnutnosť, už bol na to najvyšší čas, ale treba nám ísť ďalej,“ tvrdia unisono. „Akútnou úlohou sú teraz rekonštrukcie úpravni. V prvom rade tej kľúčovej - teda starinskej úpravne v Snine, ale postupne aj ďalších. Mnohé z nich sú už vo veľmi zlom stave a to je tá topánka, ktorá nás už začína nebezpečne omínať. Veríme, že v novom programovacom období, ktoré sa už pripravuje, to bude téma číslo jeden.“

(fur.)

O vodu je u nás dobre postarané

Patrí medzi najstarších pracovníkov VVS. Narodil sa v Bardejove v roku 1953 a jeho vodárenská kariéra sa začala písať už koncom júna 1969, keď sa rozhodol kam ďalej. Dodnes má v pamäti ako v budove bardejovského závodu bývalých VVaK s deviatackým vysvedčením v ruke nespomínať na dvere pracovníka, ktorý mal na starosti personálne otázky.

„Úspešne som urobil prijímací pohovor a od 1. septembra som začal navštevovať Učňovskú školu číslo 1 na Jarkovej ulici v Prešove. Vyštudoval som odbor prevádzkový elektromontér a v roku 1972 som sa s výučným listom vrátil do svojho materského závodu v Bardejove,“ začal svoje rozprávanie pán Milan Tarnovský.

V súčasnosti pracuje v Bardejove ako dispečer. „Oficiálne je to technický pracovník dispečerskej činnosti, ale každý tomu hovorí skrátene dispečer a ja k tomu dodávam, že tak trochu aj dievča pre všetko. Dispečing je totiž nielen centrum, kde sa zbierajú všetky potrebné informácie, ale dispečer je zároveň aj vrátnik a strážnik - odomyká, zamyká, na monitoroch počítačov sleduje, ktoré služobné auto kedy opustí areál a kedy sa vráti, cez kamery monitoruje pohyb pri bráne. A zároveň je aj kurič. Podobne ako všetci moji kolegovia na dispečingu mám napríklad aj kuričské skúšky na nízkotlakové plynové kotly.“

Cesta Milana Tarnovského od prvého nesmelého zaklopania v budove VVaK až po dispečing bola dlhá, zložitá a popretkávaná zaujímavými a neraz aj horúcimi udalosťami. Po ukončení školy si dva roky vojenčiny odslúžil v Česku (Přerov), kde sa staral o prevádzkovanie elektrocentrál pre letectvo.

Od tých čias sa venuje už len vodárenstvu. Sú to dlhé roky, počas ktorých sa v bardejovskom závode vystriedalo šesť riaditeľov.

Vodári sa učia aj z povodní

Profesnú kariéru začal ako prevádzkový elektrikár, pričom sa staral o prevádzkovanie a údržbu elektrických zariadení v rámci celé-

ho závodu, pravidelne obchádzal aj čerpacie a prečerpávacie stanice, vodojemy a úpravne vody, staral sa o výmeny horizontálnych či vertikálnych čerpadiel a aj o vyhľadávanie porúch na rozvodnej sieti, a to nielen v bardejovskom okrese, ale aj v susednom - až po Domašu, lebo v tom čase ešte vo Svidníku nebol závod.

„Len chcem pripomenúť, že vtedy ešte neboli zriadené ani osobitné pátracie skupiny a po poruchách pátrali elektrikári okrem množstva iných povinností. Boli sme síce vyzbrojení prístrojmi, ktoré pomáhali pri hľadaní únikov vody, avšak modernej digitálnej technike, akou disponujú dnešní pátrači, vtedajšie prístroje nesiahali ani po pätu.“

Medzitým si pán Tarnovský popri zamestnaní doplnil vzdelanie vo Večernej škole pre pracujúcich a po maturite v roku 1979 sa stal vedúcim Úpravne vody ÚV 100 Bardejov s kapacitou 100 litrov za sekundu. „Vodu sme odoberali z toku Tople, ale tých 100 sekundových litrov v časoch veľkej spotreby samozrejme nestačilo a tak sa muselo odoberať cca 50 sekundových litrov aj z ďalších - podzemných zdrojov. Išlo o celý rad vŕtaných studní a násosiek zhruba na 6-kilometrovom úseku smerom na Poprad (Bardejov - Mokroluh). Povrchová voda sa miešala s podzemnou a spotrebitelia dostávali kvalitnú a chutnú vodu.“

Tak je to aj dnes, ale s tým rozdielom, že kvôli nízkemu odberu postačuje voda z podzemných zdrojov a iba v čase najväčších odberov sa dopĺňa vodou z Tople.

Na úpravni pôsobil 18 rokov a potom sa stal majstrom na úseku elektro, kde zaučal a dohliadal na mladých elektrikárov, pričom zároveň zodpovedal za viaceré úpravne a prečerpávacie stanice i za dezinfekciu vody chlórovaním aj po obciach. Viac sa venoval vode, ale občas aj kanalizáciám. Napríklad po istý čas mal na starosti elektrozariadenia na prečerpávacej stanici kalov v Giraltovcích.

Vo vodárenskej robote sa vraj často dajú zažiť horúce chvíle. „Začiatkom 80-tych rokov, keď som ešte pracoval na úpravni, ktorá zásobovala Bardejov a Bardejovské Kúpele kvalitnou pitnou vodou, zrazu prišla krutá povodeň, tí starší sa na ňu dobre pamätajú a priznávajú, že tá povodeň nás zaskočila nepripravených. Na úpravni nám úplne zaplavilo čerpaciu stanicu so všetkými štyrmi čerpadlami - kalná voda z odpadu na kalových

poliach sa cez špinavé kanalizačné potrubia vracala k nám do čerpacej stanice! Mal som vtedy ťažké dni, nikdy na ne nezapudnem! Všetko sa muselo odstaviť a opakovane čistiť, preplachovať, dôkladne dezinfikovať.“

Tie štyri veľké elektromotory, z ktorých každý vážil vyše 450 kilogramov, museli po opadnutí hladiny vytiahnuť z rozmočeného terénu, rozobrať do posledného kusa, vyčistiť, vydenzifikovať. „Nemali sme s povodňami skúsenosti, nemali sme sa voči nim žiadne opatrenia. Bolo to totiž v časoch, keď povodeň bola mimoriadna udalosť - možno raz za desiatky rokov.“

Teraz je to iné, klíma sa výrazne zmenila, povodne sú každý rok. „Ak aj nie v našom regióne, tak v inom okrese a v rámci VVS si vzájomne pomáhame, nadobúdame skúsenosti a vymieňame si ich, učíme sa z povodní. Ak to neznie absurdne, tak poviem, že povodeň je pre vodára dobrá škola.“

Volajúci je tiež len človek

Od roku 2004 pracuje ako dispečer. Na monitoroch pozoruje každý jeden vodojem, každú chlórôvňu, sleduje všetky parametre a takto dbá o kvalitu a zdravotnú bezpečnosť pitnej vody. „Môžem ubezpečiť obyvateľov, že naše vodárenské zariadenia sú dôkladne chránené blokovacími a signalizačnými systémami, všetko je viacnásobne istené a do vodojemov a úpravní vôd sa nik nepovolá, ný nemôže dostať. Spotrebitelia teda môžu piť našu vodu bez obáv!“

Hlavnou náplňou práce dispečera je prijímanie hlásení o poruchách, o výpadkoch v dodávke pitnej vody. Telefonujúcich vraj možno rozdeliť na dve skupiny:

„Tá väčšia, to sú slušní ľudia, ktorí pozdravia a keď napríklad zistia, že o poruche, ktorú nám chcú nahlásiť, už vieme a dokonca už pracujeme na jej odstránení, tak nám ešte poďakujú a povedia, že nám držia palce. Menšia skupina, to sú agresívni zurvalci - opakovane vyvolávajú, niekedy aj každých päť minút. Vyhrážajú sa, že keď okamžite nezačne tiesť voda, tak nám ukážu a oháňajú sa známostami. Ale my sa snažíme s každým komunikovať slušne a nesmieme sa nechať vyprovokovať. To je naše poslanie. Myslím si, že každý volajúci je len človek, aj on má nejaké problémy a starosti a možno práve my sme mu prišli ako prví na ranu.“

Poruchy v dodávke pitnej vody sú len jednou časťou telefonátov. Tou druhou sú tzv. upchaté kanalizácie. „Často nám volajú, že po intenzívnom daždi to z kanálov vyteká, aby sme okamžite prišli. Po nahlásení prípadu, keď je zo slov oznamovateľa zjavné, že môže ísť o výtok z kanalizácie, vyšlem pohotovostného montéra, aby zistil o čo ide, prípadne tam ide aj vodič sako-kanalizačného vozidla a oni na mieste rozhodnú ako a čo ďalej. Často sa však stáva, že nejde o naše kanalizácie, lebo ľudia zvyknú každý poklop, každú vpusť a šachtu v meste označovať ako „kanalizácia“ a volajú práve nám.“

Ako pán Tarnovský ďalej dodá, vodári občas mávajú problémy s revíznymi šachtami, ktoré sú pri bytovkách a patria firmám, ktoré tie bloky spravujú. „Keď do šacht natečie, urobí to paseku, zaplaví cestu, chodník, pivnice. Poznám to aj z vlastnej skúsenosti, keďže bývam v bytovke a kvôli upchatej revíznej šachte sme mali pivnice zaplavené zapáchajúcimi splaškami do výšky viac ako 10 centimetrov. V takýchto prípadoch urýchlene upozorníme konkrétnu firmu a na základe jej objednávky potom vytiahneme obsah zaplavenej šachty sacím vozidlom.“

A ešte jednu dôležitú úlohu plnia dispečeri. „Týka sa to porúch na vodovodnej i kanalizačnej sieti v zimných mesiacoch. Keď voda vytečie, v spolupráci s mestským podni-

kom služieb, ktorý sa stará o údržbu komunikácií a mestskú zeleň, zabezpečíme vyčistenie chodníka a cesty, resp. jej posyp, lebo keď ten prúd vytekajúcej vody zamrzne a nabehne naň auto, nešťastie je hotové!“

Na dispečingu je zaujímavá a miestami aj dosť rušná robota. „Ale baví ma to. Som výslovne technický typ, najlepšie sa však oddeľujem prácou v záhradke - pestujem zeleninu, mám ríbezle, ovocné stromčeky. Za mladi som aj športoval, ale pred viac ako 20 rokmi mi operovali chrbticu a šport išiel nabok.“

Noci trávili vo vodojemoch

Pán Tarnovský sa na reportáž veľmi dôkladne pripravil, okrem iného nachystal aj prehrstie starých fotografií dokumentujúcich históriu bardejovského závodu. Je medzi nimi aj snímka, na ktorej je spolu s ďalšími kolegami v tzv. protichemických oblekoch. „Bolo to v rámci Civilnej obrany. Vždy, keď sa v tých časoch niekde vo svete dačo dialo, museli sa strážiť vodárenské zariadenia. Telemetrický prenos údajov, ktorý by zaisťoval ich bezpečnosť, vtedy ešte neexistoval, a tak sme vždy rozdelení po dvoch trávili celé noci na jednotlivých vodojemoch a chránili ich.“

O sebe hovorí nerád. Radšej by vraj porozprával o dobrom, zohratom kolektíve piatich chlapov, ktorí sa v kolotoči striedajú na dispečingu a spolu s ostatnými pracovníkmi závodu sa nepretržite starajú o to, aby odberatelia dostávali čistú a zdravotne bezpečnú pitnú vodu, ktorá je základom života.

A rodina? - pokúšame ďalej.

„Som ženatý, manželka Anna celý život pracovala ako obuvníčka v bardejovskom JAS-e, v súčasnosti je na invalidnom dochodku. Máme tri dcéry, len jedna z nich má deti. Máme teda dvoch vnukov, ale bývajú ďaleko, až v Ostrove nad Ohří, je to pri Karlových Varech. Starší Milan má jedenásť, mladší Marek šesť rokov. Poviem tak ako je - ten starší je už, ako sa hovorí, rozumný, ale ten malý, to je riadny bitang, veľké čertisko! Je vraj po dedovi.“

(fur.)

**S cieľom neustále zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb
a zároveň chrániť životné prostredie
Vám ponúkame možnosť prijímať elektronickou formou:**

www.vodarne.eu

Elektronické zasielanie dokumentov

- faktúry za vodné a stočné,
- faktúry za ostatné práce a služby,
- marketingové materiály,
- iné dokumenty.

Táto bezplatná služba je určená pre všetkých obchodných partnerov VVS, a.s.

Je potrebné splniť nasledujúce podmienky:

- požiadať o službu osobne na ktoromkoľvek zákazníckom centre s platným dokladom totožnosti,
- uviesť kontaktnú e-mailovú adresu,
- podpísať zmluvu o elektronickom zasielaní dokumentov,
- predložiť plnú moc súvisiacu s podpisom zmluvy o elektronickom zasielaní dokumentov v prípadoch, ak napr. o službu požiadava organizácia, ktorá má viac prevádzok/organizačných zložiek v rámci pôsobnosti VVS, a.s.

VVS, a.s.

Vás odmení dvojnásobne!

Stačí prísť do zákazníckeho centra
a podpísať zmluvu o elektronickom
zasielaní dokumentov a **darček**
od VVS, a.s. podľa výberu je Váš.

taška

dáždnik

držiak
na iPad

osuška

Zároveň ste automaticky zaradení
do žrebovania **o skvelé ceny:**

**víkendový pobyt
v penzióne VODÁR**

značkový tablet iPad

**mobilný
telefón
iPhone**

Koniec roka v znamení dobrých skutkov pre najmenších...

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. spolu s Neinvestičným fondom Vodárne už 10 rokov podporujú charitatívne podujatie s názvom Vianoční Šikulkovia. Prvých osem rokov, vždy v decembri, bol pre deti z detských domovov a špecializovaných centier pripravovaný zaujímavý program s množstvom súťaží a darčiekov. Akcia sa stretla s veľkým úspechom a vďaka zo strany detských domovov, preto z tejto aktivity VVS, a.s. vytvorila každoročnú tradíciu. Svoju pomoc VVS, a.s. v roku 2012 pred Vianocami ponúkla v inej forme a v rámci projektu „Vianoce v nás“ obdarovala 540 detí detských domovov v pôsobnosti VVS, a.s. balíčkom na mieru vyrobených školských potrieb.

Charitatívne podujatie Vianoční Šikulkovia zorganizovali VVS, a.s. s podporou Neinvestičného fondu Vodárne aj v roku 2013, a to 20. decembra o 10tej hodine v KSC Južan, Košice. Pozvanie prijali: Reedukačný domov pre deti a mládež Horný Bankov, Detský domov Košická Nová Ves, Detský domov Nižná Kamenica, Detský domov Košice a Diagnostické centrum Košice – Barca. V interaktívnom programe plnom súťaží, tanca a spevu sa predstavil Lukáš Adamec a Tomi Okres, kúzelník Laco Tischler, salsa tanečník Miguel Angel Quezada so svojou tanečnou skupinou a muzikálová speváčka Suzy.

Všet: Ďakovný list

Vážený pán generálny riaditeľ!

Riaditeľstvo Spojenej školy, Opatovská cesta 97 v Košiciach Vám z úprimného srdca veľmi pekne ďakuje, že ste si aj napriek zaneprázdnenosti našli čas a osobne ste prišli podporovať naše deti. Veľká vďaka za povzbudzivé slová, za príjemné stretnutie, za materiálnu pomoc, ktorú ste im s láskou poskytli. Veľmi si to ceníme, ďakujeme Vám a teší nás, že sme spoločne prežili krásne chvíle v škole, ktorá vzdeláva žiakov s telesným postihnutím. Keďže sa blížila sviatky Vianoc, dovolíme nám, pán generálny riaditeľ, aby sme Vám zapriali pevné zdravie, veľa úspechov vo Vašej náročnej práci a zároveň príjemné prežitie sviatkov pokoja a lásky v kruhu svojich najbližších.

SPOJENÁ ŠKOLA
Opatovská cesta 97

Ing. Stanislav Hre-
ščák
Súčasťou Predf. Mária Čabulová
riaditeľka školy

V Košiciach dňa 05. 12. 2013

ha. Najväčšou satisfakciou bola radosť v tvárach obdarovaných detí a ďakovný list od vedenia školy.

Adriana Marušinová

Deti sa s veľkým nadšením zapájali do súťaží s umelcami, v ktorých vyhrali pekné ceny. S prázdnyimi rukami však neodišiel z podujatia nikto, všetky deti dostali balíček sladkostí od VVS, a.s.

VVS, a.s. pripravila pekne Vianoce aj deťom zo Spojenej školy na Opatovskej ceste v Košiciach, ktorá vzdeláva žiakov s telesným postihnutím. Deti sa tešili z množstva školských pomôcok s atraktívnym dizajnom, ktorými ich obdarovala VVS, a.s. a osobne prišiel odovzdať generálny riaditeľ VVS, a.s., Ing. Stanislav Hre-

Utipy

Dvaja záhoráci prvý raz v živote vidia vodné lyžovanie a jeden z nich sa začudovane pýta:

„Prečo ten čln tak uháňa?“

„Čo nevidíš, že ho ten na lyžiach prenasleduje?“

Viete prečo sa cigáni nekúpu?

- Lebo nemajú vodu.

A viete prečo cigáni nemajú vodu?

- No načo, keď sa nekúpu.

Učiteľ:

- Mirko, prečo je pod tebou mláčka?

- Vyliala sa mi voda.

- Prečo máš mokré nohavice?

- Lebo tá voda tiekla spod nohavíc.

Na námestí zatvára pracovník slovenských vodární taky ten veľký zo zeme trčiaci kohútik na vodu. Točí s ním a točí a točí. Pozerá sa na neho jeden ožran, príde k nemu, poklepe ho po pleci a hovorí mu:

- Ešte raz otočíš tým námestím, tak ti jednu vrazím!

V penzióne sa sťažuje hosť:

- V izbe mám len jeden vodovodný kohútik! Prečo ste v prospekte uviedli teplá aj studená voda?

- Pretože na umývanie je tá voda studená a na pitie teplá.

Z kuchyne prichádza čašník a úslužne sa klania pred hosťom:

„Nesiem vám radostnú správu, pane! Mal ste úplnú pravdu. Nebola to polievka, bola to voda na riad!“

V škole klamú! - zahlási večer Jožko

- Prečo si myslíš, že vás klamú? - pýta sa matka.

- Lebo včera učiteľ tvrdil, že voda je bez zápachu, bez chuti, bez farby a že sa nedá rozoznať. To nie je pravda! Nalial som dnes otcovi do piva dva deci vody a on hneď spoznal...

Pýta sa vnúčik dedka:

- Dedko, prečo zakrývaš studňu na noc plachtou?

- Aby sa nevyliala voda, keď sa bude krútiť Zem!

Vo vinárni:

- Ešte pred týždňom ste mali víno po 1,2 Euro a dnes už stojí 1,5 Euro!

- To viete, voda zdražela...

Chemická zlúčenina vodíka s kyslíkom, ktorá produkuje minimálnu úroveň hlasitosti, spôsobuje eróziu vrstvy hornín, uložených pozdĺž jej trajektorie.

Inak povedané: Tichá voda brehy myje...

Tajnička

taliansky renesančný architekt, sochár, maliar, vedec (priezvisko)

automobilová značka

prírodná vodná nádrž

liek na tlmenie bolesti

prvý pád latinsky

vodná nádrž na východe Slovenska

rastlina z čeľade kosatcovitých, je ich málo

dlhonožý poľovnícky pes

najvyšší stupeň irónie

vodárenský zásobník na vodu

synonymum fiktívny

združenie národných vodárenských asociácií

Benátky severu a mesto hrdina

posledné jedlo dňa

jedna tisícina z gramu

NEZATVÁRAJME

OČI!

**PRED NELEGÁLNYM
VYPÚŠŤANÍM
ODPADOVÝCH VÔD...**

Stačí málo – pripojiť sa na verejnú kanalizáciu!